

EKSPROPRIATION AF DEL AF EJENDOM

Vejdirektoratet har behandlet din klage af 12. april 2012 på vegne af klager over Kommunens ekspropriationsbeslutning af 22. marts 2012 om ekspropriation af en del af ejendommene matr. nr. 2a, 2f, 4a og 4n.

Du skriver blandt andet, at

- kommunen ikke har defineret, hvad ekspropriationen går ud på
- der er tvivl om størrelsen af arealet, der bliver eksproprieret
- der ikke er taget stilling spørgsmålet om overkørsler, hvilket kan få betydning for ejendommens drift og erstatningsudmålingen
- der ikke er angivelser om afvandingsforholdene, og at
- anlægget af stien ikke er dokumenteret tilstrækkeligt, hvilket har betydning for vurderingen af nødvendigheden. Hensynet til de erhvervsmæssige interesser burde have vejret tungere end hensynet til historiske interesser.

Vi sendte udkast til afgørelse i sagen den 14. november 2012. Bemærkningerne, som udkastet har ført til, er indarbejdet i vores endelige afgørelse.

Vores afgørelse

Ekspropriationen er i overensstemmelse med vejlovens bestemmelser.

Baggrund

Kommunen traf den 12. marts 2012 afgørelse om at inddrage et nedlagt banespor mellem G og N som rekreativ cykel- og gangsti.

Banestien vil binde den eksisterende en banesti mellem H og N sammen med G, Ø og Centrum.

Tracéet, hvor stien skal anlægges, har tidligere været en banestrækning, der blev nedlagt i 1960'erne. Banetracéet blev overtaget af Kommunen.

Din klient har gennem tiden inddraget en del af det tidligere tracé mellem sine marker. Kommunen anerkender, at din klient har vundet hævde over dette areal. Strækningen er på ca. 430 meter og ligger på matr. nr. 26a. Kommunens ser sig derfor nødsaget til at tilbageerhverve arealet ved ekspropriation.

Samlet eksproprierer kommunen ca. 3400 m² til anlæg af stien og 1350 m² til arbejdsareal i forbindelse med befæstelse af stien.

Ekspropriationsafgørelsen er meddelt din klient den 22. marts 2012.

Hvad Vejdirektoratet kan tage stilling til

Vi kan tage stilling til klager over en ekspropriation og i den forbindelse helt eller delvist ophæve vejbestyrelsens (kommunens) beslutning om ekspropriation fra en ejendom. Det fremgår af vejlovens¹ § 4, stk. 2.

¹ Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 893 af 9. september 2009

Vi kan ikke pålægge kommunen at gennemføre et andet projekt eller tage stilling til spørgsmål, der ikke er reguleret i vejlovgivningen².

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med sådan en afgørelse har fulgt vejlovens, forvaltningslovens³ og almindelige uskrevne forvaltningsretlige regler, men ikke til om kommunen har iagttaget god forvaltningsskik.

Om erstatning

Spørgsmålet om erstatning, herunder beregning af tabets størrelse og om en ejendom har den fornødne vejadgang, henhører under taksationsmyndighedernes kompetence, jf. vejlovens § 51, stk. 7. Vi kan derfor ikke tage stilling til disse spørgsmål.

Hvis det ikke er muligt at opnå enighed om størrelsen af en erstatning for ekspropriationen, skal kommunen indbringe erstatningsspørgsmålet for taksationskommissionen til afgørelse. Det siger vejlovens § 52, jf. lovens § 57, stk. 1. Indbringelsen for taksationskommissionen skal ske senest 8 uger efter beslutningen om ekspropriation eller 4 uger efter endelig afgørelse af en klage over beslutningen.

Vejlovens bestemmelser

Det er vejbestyrelsen⁴, der beslutter, om en ekspropriation skal ske, jf. vejlovens § 49, stk. 1.

Reglerne om, i hvilke tilfælde, der kan ske ekspropriation, fremgår af vejlovens § 43.

Ekspropriation kan efter denne bestemmelse blandt andet ske til offentlige vej- og stianlæg, når almenvellet kræver det.

Vores vurdering.

Almenvellets interesse

Kommunens beslutning er truffet for at skabe en rekreativ cykel- og gangsti. Stien vil binde den eksisterende banesti mellem H og N sammen med G, Ø og centrum. Stien bliver anlagt på en strækning med landskabs-, natur-, og kulturværdier. Det væsentligste formål med etableringen af stien er at give stiens brugere en kulturel og rekreativ oplevelse.

Stien skal bidrage til at sikre værdiforøgelsen i landdistrikterne.

Vi mener, at beslutningen om ekspropriation er truffet under hensyn til almenvellet, idet ekspropriationen sker for at skaffe adgang til naturen for blandt andet beboere i og omkring N og A.

Hensynet bag etableringen af stien er at skabe en rekreativ cykel- og gangsti, idet den tidligere banestrækning indeholder rige landskabs-, natur- og kulturværdier. Det tidligere banespor giver indsigt i kulturværdier som f.eks. nedlagte stationsbygninger og snevolde, der rummer en anderledes natur

² Vejloven, vejbidragsloven, privatvejsloven og vintervedligeholdelses- og renholdelsesloven

³ Lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012

⁴ Kommunen, jf. vejlovens § 2, stk. 5

Vi har ikke grundlag for at tilsidesætte Kommunens vurdering af, at ekspropriation har været påkrævet af hensyn til almenvellet, jf. vejlovens § 43, stk. 1.

Stiens linjeføring, anlæg og nødvendigheden (proportionalitet)

Det ligger inden for kommunens skøn at vælge mellem flere forskellige linjeføringer. Vejloven indeholder ikke nærmere regler for dette.

Stien skal som nævnt anlægges i tracéet for den tidligere jernbane. På grund af at din klient har erhvervet hævd over en del af strækningen, der har sit eget matr. nr. 26a, har kommunen været nødsaget til at ekspropriere arealet.

Hvis der ikke skete en ekspropriation af arealet, ville det ikke være muligt at skabe en sammenhængende sti.

Endvidere har kommunen valgt linjeføringen, da formålet med anlæggelsen af stien ville blive forspildt, hvis stien blev lagt uden om dine klienters marker, idet en sådan linjeføring ikke ville have samme kulturhistoriske værdi.

Vi forstår sagen således, at den valgte linjeføring er sket for at realisere det anførte kulturhistoriske formål, hvor linjeføringen er sket i et tidligere tracé, som din klient har vundet hævd, og at brugerne af stien ikke vil få den oplevelse, som kommunen tilstræber, hvis stien fik et forløb, der tog større hensyn til den erhvervsmæssige udnyttelse af din klients marker, det vil sige uden om din klients marker.

Vi må endvidere forstå sagen således, at kommunen vurderer, at linjeføringen ikke medfører sådanne begrænsninger, at klager ikke har mulighed for at udnytte sine marker på begge sider af stien til den daglige drift. Vi har ikke grundlag for at tilsidesætte dette skøn.

Vi mener derfor ikke, at der er grundlag for at kritisere kommunens valg af linjeføring for stien.

Omfanget af ekspropriationen

Du skriver, at det ikke af materialet fremgår med tilstrækkelig præcision, hvor stort et areal kommunen har eksproprieret. Vi forstår dig sådan, at du ikke mener, at det er tilstrækkelig præcist, at kommunen har oplyst, at den eksproprierer "ca. 3400 m²".

Stien skal have en bredde på ca. 3,5 meter.

Kommunen eksproprierer en yderligere bræmme på 1 meter, som ikke er en del af den hævdvundne ret. Endelig eksproprierer kommunen et midlertidigt arbejdsareal på begge sider af stien.

Kommunen har redegjort for den nøjagtige placering af stien, idet denne bliver anlagt på det gamle tracé på en matrikel, som kommunen tidligere var ejer af.

Vi mener ikke, at der er tvivl om, hvor stien skal forløbe eller omfanget af ekspropriationen. Vi forstår sagen således, at kommunen, når stien er anlagt, vil opmåle det nøjagtige m²-antal, der er eksproprieret med henblik på udbetalingen af erstatningen.

Stiens anlæg og afvanding

Du skriver, at den nye sti har en dæmningsvirkning, blandt andet fordi de afvandingsgrøfter, der var ved den tidligere banestrækning, nu er væk.

Der er ikke krav i vejloven om, at anlægsmyndigheden skal redegøre for, hvorledes en sti bliver anlagt.

Kommunen har oplyst, at stien bliver anlagt som en dobbeltrettet sti i en bredde med 2,5 meter stenmel og 0,5 meter yderrabatter.

Der er tale om en natursti, som får en belægning af stenmel. Kommunen mener på den baggrund, at stien vil blive afvandet ved nedsivning af overfladevand, og derfor ikke vil belaste de omkringliggende arealer.

Hvis din klient mener, at overfladevand fra stien beskadiger de tilstødende marker, vil uoverensstemmelser om dette i sidste ende skulle afklares ved domstolene ud fra dansk rets almindelige erstatningsret.

Hvis stien hindrer dræningen fra markerne, det vil sige, at den hindrer vandets frie løb, er dette et spørgsmål som skal løses i henhold til vandløbslovens⁵ bestemmelser.

Vi mener, at kommunen har begrundet forholdet omkring stiens afvanding.

Etablering af overkørsler

Det fremgår af sagen, at kommunen har tilbudt din klient 2 overkørsler, fordi din klients mark bliver gennemskåret af stien, og at der pågår drøftelser om placeringen af overkørslerne.

Hvis drøftelserne ikke får en efter din klients opfattelse tilfredsstillende udgang, og han mener, at stien hindrer, at han har den fornødne adgang til sine marker, er dette et spørgsmål, som taksationsmyndighederne kan tage stilling til. Det fremgår af vejlovens § 69, jf. §§ 51-58.

Samlet vurdering vedrørende almenvellet, linjeføringen og proportionalitet

Vi har forstået sagen således, at den valgte linjeføring er sket på baggrund af en afvejning mellem hensynet til den enkelte lodsejer, dennes ejendomsret og hensynet til almenvellets mulighed for at få adgang til en natur- og kulturoplevelse ved at færdes på den tidligere banestrækning.

Formålet med etableringen af stien er, at gående og cyklister skal have mulighed for at opleve kultursporet som B og S stationsbygninger, og de særlige snevolde, der rummer en særlig natur samt andre kulturminder som f.eks. G og en velbevaret jættestue.

Ifølge det almindelige forvaltningsretlige princip, proportionalitetsprincippet må et indgreb ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt for at føre afgørelsen ud i livet. Det vil sige, at indgrebet skal være proportionalt i forhold til den der bliver direkte berørt af en beslutning, i dette tilfælde din klient, der mister en ejendomsret, der er erhvervet ved hævd.

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 24. september 2009. Administreres af Miljøministeriet, Naturstyrelsen.

Da kommunen ifølge sagens oplysninger har eksproprieret inden for det tidligere banetracé, mener vi, at den har taget videste muligt hensyn til de landbrugsmæssige interesser på de berørte ejendomme. Den nye sti vil således hovedsageligt blive anlagt på et areal, som kommunen tidligere har ejer.

Kommunens beslutning er derfor ikke i strid med proportionalitetsprincippet.

Vi har derfor ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at en ekspropriation i det konkrete tilfælde var påkrævet.

Kommunen har ikke varetaget usaglige hensyn ved beslutningen om ekspropriation til anlæg af stiens.

Proceduren i forbindelse med ekspropriation

Beslutning om ekspropriation skal træffes efter den procedure, der fremgår af vejlovens §§ 47 og 48. Den skal navnlig sikre, at de parter, der berøres af ekspropriationen, har adgang til at fremkomme med bemærkninger.

Efter at have gennemgået sagens dokumenter mener vi, at kommunen har overholdt disse regler.

Konklusion

Vi har ikke grundlag for at antage, at Kommunen har varetaget usaglige hensyn ved beslutningen om ekspropriationen. Ekspropriationen er derfor i overensstemmelse med vejlovens bestemmelser.

Søgsmålsfrist

Hvis din klient ønsker lovligheden af denne afgørelse efterprøvet ved domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder efter modtagelsen af afgørelsen. Det fremgår af vejlovens § 65, stk. 1, 2. pkt.

